Årsplan for Muldvarpen Barnehage!

2017 - 2018

INNHOLD

1. **VISJON, MÅL og VERDIER** **4**
1.1 HOVEDSATSINGSOMRÅDET **4**

2. ORGANISASJONEN, EN PRESENTASJON **4**

3. LOVVERK **5**

3. **Ny rammeplan for barnehager 2017**

3.1 NYTT FORMÅL FOR BARNEHAGEN **8**

4. HMS **10**

5. FORELDRESAMARBEID **7**

5.1 FORPLIKTELSER FORELDRENE HAR OVENFOR BARNEHAGEN **11**

6. PERSONALUTVIKLING/ KOMPETANSEUTVIKLING **7**

6.1 VÆRE SAMMEN 7
6.2 RETT HJELP TIDLIG/STAVANGER BARNEHAGEN **8**
6.3 SPRÅK TILTAKET 9

7. ET PEDAGOGISK TILBUD **10**

7.1 OMSORG OG DANNING **13**
7.2 LEK OG LÆRING **14**
7.3 DE SYV FAGOMNRÅDENE **14**
7.3.1 ANTALL, ROM OG FORM 14
7.3.2 NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI 15
7.3.3 ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI 15
7.3.4 NÆRMILJØ OG SAMFUNN 15
7.3.5 KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE 11
7.3.6 KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST 16
7.3.7 KUNST, KULTUR OG KREATIVITET 16

7.4 PROGRESJON **16**
7.5 BARNS MEDVIRKNING **17**
7.6 ORGANISERING AV HVERDAGEN PÅ AVDELINGENE **17**
7.8 INKLUDERING OG LIKEVERD **18**
7.9 LIKESTILLING **18**
7.9.1 BARN MED SÆRSKILTE BEHOV **16**
7.9.2 BARN MED MINORITETSPRÅKLIG BAKGRUNN **16**
7.10 SAMMENHENG BARNEHAGE-SKOLE **17**

8. EVALUERING – VURDERING **21**

8.1 EVALUERING AV FJORÅRET. FOKUS FOR INNEVÆRENDE ÅR. **23**

9. PRAKTISK INFORMASJON **23**

9.1 SAMARBEIDSPARTNERE **25**
9.2 VIKTIG KONTAKTINFORMASJON **26**
9.3 ANSATTE **27**

1. VISJON, MÅL og VERDIER

Muldvarpen Barnehage – sammen skaper vi mestring og trygghet

I visjonen vår ligger, at alle som kommer i kontakt med barnehagen, skal sitte med en positiv opplevelse av at dette var verdifullt og ga mening. Sammen skal vi skape trygghet og mestring.

Først og fremst skal vi jobbe mot alle dere som møtes i barnehagen til daglig; barn, foreldre/familier og ansatte. Fra første dag skal dere kjenne at Muldvarpen er et godt sted å være. Underveis skal det inntrykket forsterkes. Dere skal oppleve at møtene med aktørene i barnehagen gjør noe med dere. Og i etterkant, når samarbeidet med barnehagen er over, skal dere sitte igjen med en følelse av at "dette ga mening! Dette var verdt innsatsen!" – Enten innsatsen var i form av penger, arbeidskraft, engasjement, tid eller annet.

Vedtektene formulerer barnehagens hovedmål som følger;
Muldvarpen barnehage skal være en trygg og utviklende plass for barn og ansatte i et godt fysisk, psykisk og sosialt miljø.

Når vi kobler dette sammen med visjonen, kan vi formulere det på denne måten;
Barn og voksne skal oppleve at det gir mening å møtes i Muldvarpen barnehage. Oppholdet skal preges av trygghet, utvikling og godt humør."

1.1 Hovedsatsingsområdet

Hovedsatsingsområdet vårt er fagområdet **Språk, tekst og kommunikasjon** gjennom dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barn utforsker og utvikler språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer, i barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekst fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplanen)

2. ORGANISASJONEN, EN PRESENTASJON

Muldvarpen barnehage er en foreldreeiet andelsbarnehage.

Eierstyret utøver den generelle eiermyndigheten; økonomistyring. Daglig leder/styrer er barnehagens administrative, pedagogiske og praktiske leder og håndterer personalsaker, ansettelser, daglig økonomistyring, HMS-arbeid, opptak m.m.

Samarbeidsutvalget består av representanter for foreldre og ansatte. SU skal behandle saker som har stor betydning for barnehagen. Daglig leder i barnehagen har tale, møte og forslagsrett i SU. Daglig leder har kun stemmerett om hun/han er valgt inn i SU. Daglig leder

kan fungere som saksbehandler for saker til SU. SU har ansvar for oppfølging av bygninger og uteareal, sommerfest, dugnader og registrere dugnadstimer. Det er samarbeidsutvalget som skal godkjenne årsplanen. SU har møter etter behov.

Muldvarpen Barnehage
Muldvarpen barnehage har eksistert siden 1993, da var det foreldre som drev og eide barnehagen de holdt da til i et nedlagt høns hus, barnehagen flyttet senere til Ynglingens lokaler der de leide fram til høsten 2005
Høsten 2005 flyttet barnehagen inn i det nåværende bygget. Muldvarpen er en veletablert og veldrevet barnehage. Utgangspunktet for å drive en privat barnehage i 2017, er svært ulikt for hvordan det var i 1993 Den gang var en barnehageplass en "luksusgode" som foreldre betalte dyrt for. Foreldre kunne den gang stå årevis i kø før de fikk tilbud om plass. Det var stort sett private aktører som drev og stod for utbygging på denne tiden. Stavanger kommune har de siste årene hatt en massiv økning i barnehageplasser dette for å nå målet som er full barnehagedekning.

Barnehagen har 4 avdelinger:
Sommerfuglene (0-2 år)
Marihønene (0-2år)
Ekornene (2-4 år)
Froskene (4-6 år)

Personalgruppa fyller til sammen 17 årsverk; 5 pedagogisk ledere, 1 omsorgsarbeider, 3 barne- og ungdomsarbeidere, 7 assistenter og 1 daglig leder.

Muldvarpen barnehage er medlem i PBL-A
Muldvarpen barnehage er en IA bedrift

3. LOVVERK

All barnehagedrift i Norge er styrt av Lov om barnehager, i barnehagelovens forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, sies det i innledningen andre avsnitt. Målet med rammeplanen er å gi styrere, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagevirksomheten. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndigheter. Rammeplanen, kommunale kvalitetsplaner, stortingsmeldinger er alle styrende dokumenter. Vedtekter, Årsplan og tilleggsdokumenter knyttet til fagområdene, uke- og månedsplaner, beredskapsplaner, HMS og andre interne skriv er andre viktige styringsdokumenter for driften.

Vi fikk ny barnehagelov i 2005 og ny rammeplan august fulgte i 2006, revidert 2011. Den siste og gjeldende rammeplan for barnehage trådde i kraf høsten 2017

Formålsparagrafen, § 1 i Barnehageloven, fastslår at barnehagens arbeid med barn skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, (I § 1a, om særlige formål, kan imidlertid eiere av private barnehager vedtektsfeste å ta forbehold om å praktisere etter kristne eller humanistiske tradisjoner), men like fullt ivareta og utvikle respekten for menneskeverdet, nestekjærlighet, åndsfriheten, fremme likeverd for andre religioner og livssyn, se verdien av demokratiske, solidariske og tolerante holdninger.

Barnehagen skal også samarbeide med hjemmet om å gi barna gode aktivitets- og utviklingsmuligheter, ivareta behovet for omsorg, lek, medvirkning og læring, bidra til sosial kompetanse, egenmestring og ferdigheter som er etterspurt i fellesskap med andre barn og voksne, styrke barnets positive sider, som øker selvbildet og selvtilliten.

Kunnskap skal tilpasses alder og modning, og trivsel i en god, inkluderende og trygg atmosfære fremmer læring og avstedkommer glede, begeistring og entusiasme.

Barnehagelovens § 2 fastslår at barnehagen skal gi barna grunnleggende kunnskaper, (basiskunnskap), på sentrale og aktuelle områder, støtte barns iboende nysgjerrighet og kreativitet, gi utfordringer, se og høre barnet, ta tak i de interesser som rører seg her og nå, gi barna rike muligheter for aktiviteter, opplevelser og lek, gi dem aldersadekvate oppgaver som styrker livskreftene.

" Stadig bedre" 2016 – 2019 har fokus på kvalitet og innhold, planen er et styringsdokument for ansatte, en orientering til politikerne om fokusområdene i Stavanger barnehagen, grunnlag for kompetanseheving og en informasjon til foresatte. Planen sier noe om at alt arbeid i barnehager skal bygge på målsettinger om livslang læring og motivasjon for stadig lære, utvikle seg og strekke etter nye mål. Kvalitetsplan for Stavangerbarnehagene skal være med på å bidra til:

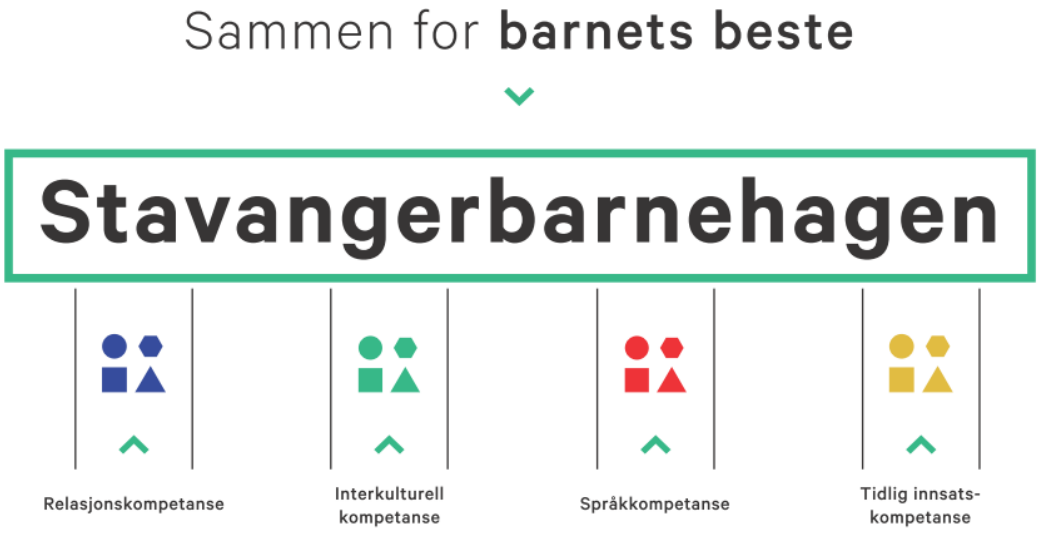
- Å utvikle likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet i alle barnehager
- Å utvikle barnehagebasert kompetanse med fokus på kvalitet i alle ledd
- Å styrke barnehagen som læringsarena
- At alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

1.1. STAVANGERBARNEHAGEN

Stavanger barnehagen består av 4 kompetanseområder:

- Relasjonskompetanse
- Språkkompetanse
- Interkulturell kompetanse
- Tidlig innsats kompetanse
-

I årene som har gått har vi i Muldvarpen barnehage deltatt for og økt vår kvaliteten på disse områdene, sammen med andre barnehager i kommunen. Vi er nå inne i den siste bolken for vår del. SPRÅKKOMPETANSE

Språkkompetanse: Oppstart høsten 2017, dette prosjektet varer i 11/2 år Vi får besøk av språkpedagog frem til desember 2018
Det er ressurssenteret som utfører oppdraget som er en bestilling fra barnehage sjefen. Vår veileder er Kristin Oftebro. Vi ser fram til økt kompetanse.

Målsetningen for prosjektet og satsningen er:

Alle barn skal oppleve mestring i språklige aktiviteter i barnehagen
Alle barn skal oppleve å få støtte til å bli språklig aktive i samspill og kommunikasjon med andre.
Alle barn skal oppleve å møte aktiviteter som stimulerer til språklig bevissthet.

Språket er vårt viktigste verktøy for kommunikasjon, samspill og forståelse. Vi syns derfor at det er viktig å jobbe for å stimulere barns språkforståelse, evne til kommunikasjon og å fremme språket på en interessant og lærerik måte. Barna fra Muldvarpen barnehage skal også få en positiv oppfatning av seg selv, og de skal få evne til å omgås andre på en god måte. Et viktig mål er at barna skal bli selvstendige og trygge på seg selv, og at de skal bli fornuftige og følsomme individer som viser omsorg for andre.

3.1 Ny rammeplan for barnehager 2017

Arbeidet med ny rammeplan har foregått over flere år. Over 100 fagpersoner bidro med innspill til forslaget som ble sendt på høring. Neste 4000 deltakere kom med innspill på 15 høringskonferanser over helelandet. Totalt kom det inn om lag 600 høringsuttalelser.

Les mer om den nye rammeplanen her!

Barnehage og skole har fra 2011 endret formål som er mer i samsvar med hverandre. Den nye formålsparagrafen ivaretar våre kulturelle tradisjoner og mangfold og utrykker felles verdier slik disse kommer til utrykk i kristen og humanistisk tradisjon, ulike religioner og livssyn, slik de er forankret i menneskeretthetene. Det nye formålet slår fast at barnehagen skal videreføre et helhetlig læringssyn der omsorg, lek, læring og danning skal være grunnlag for barns allsidige utvikling. Med den nye formålsbestemmelsen har barnehagens samfunnsmandat blitt mer omfattende og tydelig. I tillegg stilles det krav til barnehagepersonalet som skal praktisere disse verdier i samspill med barn og i samarbeid med foreldrene.

Formålet lyder slik:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg, lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfriheten, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdier kommer til utrykk i kristen og humanistisk tradisjon og ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene. Barn skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og motarbeide all form for diskriminering.»

Foreldrenes rettigheter blir klarere

Den nye rammeplanen som trer i kraft august 2017, blir tydeligere på våre forpliktelser. Den gjør det tydelig hva vi skal gjøre for at barna deres skal trives og utvikle seg. Det blir lettere for dere foreldre og vite hva dere kan forvente av barnehagen og hvilke krav dere kan stille. For eksempel blir det tydelig at vi skal forebygge og stoppe utestenging og mobbing. Det skal være nulltoleranse for mobbing, noe vi allerede har innført i våre barnehager. Vår barnehage har en egen handlingsplan, som igangsettes når det er nødvendig, samtidig som vi har et sterkt fokus på å styrke barnas sosiale kompetanse som et forebyggende tiltak.

Mangfold, språk og vennskap

Den nye rammeplanen bygger videre på den norske tradisjonen der leken har en sentral plass. Den tar samtidig hensyn til at barnehagehverdagen og foreldres forventinger har endret seg. Blant annet har andelen minoritetsspråklige barn som går i barnehage økt fra 58 prosent til 79 prosent de siste ti årene. På bakgrunn av det skal fremtidens barnehager være inkluderende arenaer. Mer systematisk arbeid med mangfold, språk og vennskap i barnehagen kan hjelpe alle barn til å delta i leken og få gode opplevelse, sier Røe Isaksen. Vennskap er og har alltid vært viktig i våre barnehager, men i neste barnehageår vil det bli ekstra fokus på vennskap i tråd med rammeplanens føringer. Alle trenger å høre til og være en del av et fellesskap og vår oppgave, både ansatte og dere foreldre, er å fremme, ivareta og danne vennskap. Språk er viktig i det å skulle være i samspill med andre, og språkgrupper og systematisk språkarbeid på avdelingene.

Mer oppmerksomhet på de yngste

Med den nye rammeplanen blir også arbeidet med de yngste barna styrket. I dag går over 80 prosent av alle norske ett- og to åringer i barnehagen. For første gang blir det gitt overordnede føringer for hvordan samarbeid med dere foreldre skal legge til rette for at deres barn skal få en trygg og god start. Våre rutiner er i trå med den nye rammeplanen og vi setter av god og nok tid til tett oppfølging ut fra barnets behov. Det er en stor overgang både for barn og dere foreldre når barnet går fra å være hjemme med dere til å skulle tilbringe mesteparten av sin våkne tid med andre voksne og barn. Å bli trygg i våre barnehager krever en god tilvenningsperiode og vi ønsker å gjøre vårt ytterste for at alle barn og foreldre skal oppleve at vi tar deres behov på alvor.

Bedre overgang til skolen

Den nye rammeplanen skal også bidra til at de eldste barna får en god overgang til skolen. Barnehagen og skolen skal bli bedre til å samarbeide. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen, og de skal oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen, sier kunnskapsministere. I vår barnehage er det etablert gode rutiner for nettopp et slikt samarbeid, og i førskolegruppen er innholdet spisset inn på skoleforberedende aktiviteter, nettopp for at barna skal kunne oppleve sammenhengen mellom barnehage og skole.

Mat

Regjeringen ønsker også at barnehagene skal bli mer bevisst på å bruke måltider og matlaging til å utvikle matglede og sunne helsevaner hos barna. Vi vil i 2017 – 18 ha fokus på den gode måltidsituasjonen. Vi vil skjerme måltidsituasjonene for unødig støy og uro, og ha fokus på at dette er en god plass for den gode samtalen.

Vi gleder oss!

Vi i Muldvarpen barnehage ser at vi allerede gjør mye av det rammeplanene nå legger føringer for, men det gode arbeidet skal fortsette og bidra til at vi som barnehage også i fremtiden kan være stolte av barnehagen vår. Med et godt og solid arbeidsverktøy, som rammeplanen som kom nå i april er, så ser vi frem til å fortsatt besitte god kvalitet i Muldvarpen barnehager.

4. HMS

I følge vedtektene skal Eierstyret påse at et internkontrollsystem etableres, iverksettes og følges opp. Barnehagen har nedsatt en HMS-gruppe bestående av verneombud og daglig leder. Muldvarpen barnehage er tilknyttet PBLs bedrifts bedriftshelsetjeneste.

Muldvarpen barnehage har en Internkontrollperm som omfatter bl.a. handlingsplan ved uønskede hendelser (ulykker, alvorlig sykdom, når barn forsvinner mm), sikkerhetsrutiner ved turer, bilkjøring, bading osv. Det er rutiner for innhenting av tillatelser fra foreldre, når det gjelder bading, bilkjøring, fotografering osv.

HMS er fast post på personalmøtene, og personalet oppdaterer førstehjelpskurs hvert annet år.

I Muldvarpen barnehage har vi et vaskebyrå som rengjør etter stengetid. Barnehagen har avtale med et skadedyrkontrollfirma og vi har etablert avtale med ekstern aktør for godkjent tilsyn med bygninger og uteområde.

5. FORELDRESAMARBEID

Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Barneloven, barnekonvensjonen og Rammeplan for barnehagers innhold og oppgaver utdyper dette. Oppdragelse er foreldrenes ansvar i å følge barnekonvensjonen og barnehageloven. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom samarbeidsutvalget, foreldremøter og foreldresamtaler.

Både foreldre og personal må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er personalets oppgave å forvalte. Barnehagen må forholde seg til foreldre enkeltvis, og samtidig hele gruppen. Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et felleskap som gjør dem godt.

I Muldvarpen jobber vi for å utvikle et godt forhold til barn og foreldre. Vi har som felles mål at barnet/barna skal ha en trygg hverdag med kjente barn og voksne som kan gi barnet god omsorg og aktivitet. Vi ønsker et samarbeid preget av gjensidig tillit og respekt, der begge parter kan og tør være åpne overfor hverandre.

Som foreldre har dere både rettigheter og plikter overfor Muldvarpen barnehage. Dere kjøper tjenesten vi har å tilby; god fysisk og psykisk omsorg i et pedagogisk tilrettelagt miljø. Dere har rett til å sette grenser for hva barnet kan være med på i oppholdstiden og dere skal gis mulighet for stor grad av medvirkning.

Vi oppfordrer foreldre til å delta aktivt ved halvårlige foreldresamtaler med pedagogisk leder. Vi inviterer til foreldremøte 1 eller 2 ganger i året. Foreldre er representert i samarbeidsutvalg og eierstyre, og vi er alltid glade for tilbakemeldinger og søker å imøtegå ønsker så langt det lar seg gjøre.

5.1 Forpliktelser foreldrene har ovenfor barnehagen

Barnets beste: Dere foreldre har, som tidligere er blitt nevnt, hovedansvaret for deres barn. Dere kjenner barnet best i familiesammenheng. Barnehagen er en helt annen arena, og vi lærer barnet å kjenne i dette miljøet. Dette kan føre til at vi ser sider ved barnet som dere ikke kjenner så godt eller er totalt ukjent for dere. På denne måten utfyller vi hverandre, men dette kan også føre til at vi har ulike typer bekymring omkring barnet. Disse må vi være åpne for å kunne dele slik at det er til det beste for barnet.

Økonomi: 150,- medlemsavgift- dette er en engangs sum og tilbakebetales ikke.
1000,- andel, utbetales når barnet slutter i barnehagen
fast månedsbetaling, regler for opptak og oppsigelse.

Oppholdstid: åpningstider, vi holder åpent i fra 07.00 – 16.30, det vil bli gitt bøter pålydende 300,- hvis foreldre ikke overholder åpningstiden.

Dugnadsinnsats: 10 timer hvert barnehage år (august – august, pr.familie)

6. PERSONALUTVIKLING/ KOMPETANSEUTVIKLING

Personalet blir ofte omtalt som en bedrifts viktigste ressurs. I Muldvarpen barnehage ønsker vi at personalet trives med jobben sin og hverandre, slik at vi kan skape de beste vilkårene for arbeidet med og for barna og deres foreldre/foresatte. Det er viktig at barna opplever en felles holdning og en god atmosfære i barnehagen. Vårt mål og motto er å gjøre hverandre gode.

Det er nedfelt i barnehagens budsjett, en sum penger som brukes til ekstern kursing og/eller kjøp av foredragsholdere og kursholdere til barnehagen. En del av kursbudsjettet blir bevisst brukt på felleskurs for alle for å gi felles opplevelser og inspirasjon. I oktober/november reiser vi hvert år på studietur. På disse turene har vi ulike opplegg, alt etter hvor turen går. Vi har blant annet besøkt barnehager, vi har vært på forelesninger, sosialt samvær, faglig diskusjoner og øvelser. I 2017 reise vi for første gang på 9 år ikke på tur da leide vi inn kursholder i fra **Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager** der fokus var den nye rammeplanen for barnehager og implementering av denne.

6.1 VÆRE SAMMEN

Våren 2015 bestemte vi oss for å øke bevisstheten vår omkring voksenrollen. Innenfor dette temaet finnes det nok utrolig med metoder, vi valgte en pakke som kalles «være sammen». Dette er et opplegg som hjelper oss til å øke vår kompetanse innenfor voksenrollen, det viktige samspillet mellom barn og voksne.

Denne «kisten» kan hjelpe oss å synliggjøre ulike situasjoner for barna, og den er en støtte til ulike møter og utfordringer i hverdagen.

Tanken i "Være Sammen" derimot er egentlig ALT vi gjør i løpet av dagen; Hvordan vi leker sammen, hvordan vi hjelper hverandre, hvordan vi snakker sammen, hvordan vi takler konflikter og utfordringer. Vi voksne har altså en veldig sentral rolle i å være tilstede, og veilede barna der det trengs. Det er lov å være ulik, men det er likevel viktig å godta hverandre for den man er.

S – Se andre og bli sett av andre (observasjon)
K – kjenne hvordan andre har det, og hvordan du har det selv (empati)
A – akseptere andre og akseptere seg selv
T – tilgi andre og vise tillit, tilgi seg selv og inngi tillit hos andre
T – være trygg og gjøre andre trygge

"**Bare blant mennesker blir mennesket menneske"** Natrop

Hovedfokuset til *"Være sammen"* er inkludering, sosial kompetanse og aggresjonsmestring. Viktige stikkord i prosjektet er: Inklusjon (en plass for alle som en del av en gruppe - fellesverdier), kompetanse og voksenrollen. I voksenrollen ligger fokus både på foreldre og foresatte.

Forskning viser at det å tidlig jobbe med inkludering, sosial kompetanse og aggresjonsmestring gir stor gevinst kontra å starte med dette i ungdomstiden. Programmet går direkte inn mot det som senere kan utvikle seg til mobbing, eller til at barnet selv blir et offer.

"Være sammen" skal gi barna ord og forståelse for sentrale fellesverdier som fremmer inklusjon og et godt miljø. *"Være sammen"* skal bli et pedagogisk og metodisk program som skal gi kompetanse og mestring.

Å få dette implementert i hverdagen vil nok ta tid. Det er like mye et individuelt arbeid som det er et arbeid i grupper. Noen vil bruke lang tid, mens andre kan ta dette lett.

7. ET PEDAGOGISK TILBUD

I denne delen av årsplanen vil fokuset være på innholdet i hverdagen i barnehagen. Den inneholder ikke detaljerte, tidfestede aktivitetsplaner. Disse finner i månedsbrev og månedsplaner som kommer fra avdelingene hver måned. Her vil vi beskrive og forklare hvordan vi skal jobbe for å framstå som en god pedagogisk virksomhet (jfr. barnehageloven § 2). Hver avdeling har også sin pedagogiske plan som foresatte får tilsendt ved oppstart, planene ligger også på vår hjemmeside.

7.1 Omsorg og danning

I flg. barnehageloven, § 1, skal vi i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling."

Familien har hovedansvaret. Vi kan ikke erstatte en familie, men vi kan bidra til at barnet får flere nære og gode omsorgspersoner rundt seg. Foreldrene skal føle seg trygge på at deres barn blir godt tatt vare på den tiden det er i barnehagen. En av våre viktigste "tommelfinger regler" er at **barnet skal føle seg ønsket, trygg og sett.**

God omsorg innebærer at de basale, fysiske behov også blir dekket – som søvn/hvile, mat, stell/vask osv. Sammen med foreldrene skal vi finne en god dagsrytme og gode rutiner for barnet. Kontaktordningen og foreldresamtaler er virkemiddel i dette arbeidet.

Rammeplanen har et eget avsnitt om omsorg og danning (kap. 2.1). Begrepet danning har til en viss grad erstattet det tidligere brukte begrepet *oppdragelse.* Danning i barnehagesammenheng er tett knyttet opp mot barnehagens verdigrunnlag, beskrevet både i loven (§1) og rammeplanen (kap.1.3).

Det som kanskje utgjør den største ulikheten mellom hjem og barnehage, er at i barnehagen er barnet en del av en større gruppe av barn i førskolealder. I barnehagen har vi like mye et gruppeperspektiv som et individperspektiv. Danning har med samspill med mennesker og samfunnet rundt oss å gjøre. Barn må læres hvordan dette samspillet virker. Det får de gode muligheter til i barnehagen. Her erfarer de for eksempel gode og mindre gode (hensiktsmessige) måter å få kontakt med andre. De læres å bruke språket aktivt i samspill. De lærer å ta hensyn til andre, og de får kjenne på og satt ord på følelser.
Vi i Muldvarpen barnehage ønsker å ha felles regler. Alle skal oppleve de samme «reglene». Vi ønsker at alle skal få en rolig opplevelse ved måltidene, en god prat voksne og barn imellom. Vente på tur, gå inne, vise hverandre respekt, lære av og ta konsekvenser av egne valg. Vise hensyn til hverandre osv. På denne måten blir vi mer ett og reglene er de samme fra de starter i barnehagen og til de slutter. Forskjellen er bare at barna blir større og tilretteleggingen/formuleringen blir annerledes. Dette er en god trygghet for liten og stor.

7.2 Lek og læring

"Leken er et fenomen, på linje med språket, håpet, kjærligheten. Et fenomen er noe som får selve livet til og tre frem." *Torben H Rasmussen*

Lek er barns arbeid! Det er barnets hovedbeskjeftigelse og en av de viktigste læringsarenaene. Rammeplanen vier området stor plass (kap.2.2). Dersom barnet på spørsmål om hva det har gjort i dag, svarer «Lekt» så er det et godt svar! MEN så vil vi også at barnet skal ha lekt sammen med noen og at det har hatt godt lekemateriell.

Leken skal ha en fremtredende plass i barnas liv i barnehagen. Lek og glede, begeistring og fantasi. Det er nærmest umulig for barn å la være å leke. Barn har høy kompetanse og viser stort engasjement i leken. I leken forgård det meste på barnas premisser og det foregår læring på mange områder. Rolleleken er en viktig arena for å fremme en god språkutvikling og legger grunnlaget for en god sosial kompetanse. Barn trenger voksne som støtter, stimulerer og gir utviklende innspill i rolleleken. Barnehagen skal legge til rette for variert lek som gir muligheter for læring, gode opplevelser, glede og mestring. Noen aktiviteter i barnehagen planlegges av personalet i forkant, dette er formell læring. Andre læringssituasjoner, uformell, læring, er de som oppstår her og nå, dette fordi barnet er opptatt av noe. Begge situasjonene har en pedagogisk hensikt og er like viktige for barnas læring.

I Muldvarpen ønsker vi at barna skal utnytte hele barnehagen, og at de skal bli kjent med flere enn de barna som tilhører samme avdeling.

Barnehagen er et pedagogisk tilbud, og i det ligger læring. En av de beste motivasjonsfaktorene for læring, er interesse. Det vi er interesserte i, vil vi vite mer om. En utfordring for oss voksne blir da å spore hva barna er interesserte i, og bruke det som utgangspunkt når vi vil gi dem kunnskap om et eller annet. Sporene finner vi bl.a. i lek, samtaler med barn og foreldre og gjennom barnas valg av bøker/aktiviteter

7.3 De syv fagområdene

Rammeplanen sier mye om hva barna skal få kjennskap til i løpet av sin tid i barnehagen. Det er gruppert i **7 fagområder**, tilnærmet like skolefagene barna vil møte i grunnskolen. Her kommer en kort presentasjon av fagområdene. Disse jobber vi bevisst og kontinuerlig med daglig. De kommer inn i de temaene vi holder på med, eventyr, turer, samlinger, sanger osv.

7.3.1 Antall, rom og form

Lek er drivkraften i all læring, også utviklingen av barnets forståelse for matematiske begreper. Barn utforsker disse begrepene i leken, og leken utvider forståelsen. I arbeidet med antall, rom og form får barnet erfaringer med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. Barnehagen skal legge til rette for at barna har tilgang til og bruke ulikt materiell som spill, klosser etc.

1.Eksempel: rollelek i sandkassen: Barna leker butikk, de selger og kjøper. De spør hvor mange skal du ha? Dette er den største, den koster 5 kroner!

7.3.2 Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Friluftsaktiviteter og utelek er en del av barnehagens hverdagsliv. Nærmiljøet gir muligheter for ulike erfaringer i forhold til å lære om samspill i naturen og mellom mennesket og naturen. Barnehagen skal bidra til at barn får undre seg, eksperimentere, systematisere og samtale om fenomener i den fysiske verdenen og videre erfare hvordan teknologi kan brukes i lek og hverdagslivet.

Et mål for oss i Muldvarpen er at barna skal bli glade i naturen, for da vil de som voksne også ta vare på den. Vi ønsker og at barna skal ta del i kildesortering og få kjennskap til hvorfor vi gjør det og hvordan matavfall, plastikk og papir blir brukt på ny.

7.3.3 Etikk, religion og filosofi

Norge er i dag et flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfold som representeres i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Barnehagen skal gi rom for undring, samtaler og møte barnas spørsmål med respekt.

Et av barna stilte sist år spørsmålet: Er bladet levende eller dødt når det ligger på bakken? En innfallsvinkel for undrende samtaler om døden, naturens livsløp osv.

7.3.4 Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, naturen, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjon og levesett. Gjennom barnas erfaringer med medvirkning i barnehagen får de den første kjennskap til demokratiske prinsipper. Slik utvikles tillit til egen deltakelse i, og påvirkning av felleskapet. Barnehagen skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett. Dette innebærer blant annet at vi blir kjent med at Samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.

Aktiviteter: Markere Samenes nasjonal dag 6. februar, høre på samiske sanger, lære å kjenne det samiske flagg

7.3.5 Kropp, bevegelse, mat og helse

Barn er fysisk aktive og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Grunnleggende motoriske ferdigheter og god helse utvikles i barnehagealderen. Gjennom kroppslig mestring utvikler barn en positiv selvoppfatning og bevissthet om kropp og helse. Barnehagen skal bidra til gode vaner og sunt kosthold.

Vi har alle måltider inkludert i Muldvarpen barnehage, vi gjør vårt ytterste for at maten som blir servert er sunn og variert. Vi har minst 2 tur dager hver uke, nesten uansett vær og føreforhold.

7.3.6. Kommunikasjon, språk og tekst.

All samhandling er kommunikasjon. Å utvikle språket, både verbalt og non-verbalt, er av stor betydning. Gjennom språket lærer barna å forstå verden, og å få en økende innsikt i seg selv. Språket gir identitet og tilhørighet. Kommunikasjon er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utvikling. De voksne er forbilder for barnas språk, og må derfor være bevisst på hvordan de kommuniserer med barna.

Personalet bruker for eksempel: Nå vil jeg at du skal…… istedenfor " gå og sett deg" "ikke spring i gangen," "sitt ordentlig ved bordet" som er en negativ kommunikasjon form.

7.3.7 Kunst, kultur og kreativitet

Kreative aktiviteter er en del av barnehagens hverdag. Et mangfold av kulturuttrykk vil gi barn verdifulle inntrykk og lære dem å utrykke seg gjennom de mange kulturelle språk. Barnekulturen utvikles gjennom lek og barnehagens oppgave blir å utvikle, bevare og stimulere barnets nysgjerrighet og forskertrang, så rikt og allsidig som mulig. Kulturelle opplevelser og å skape noe felles, bidra til samhørighet. Vi drar på teater og dramaforestillinger, går på konserter, besøker museer, studerer skulpturer og lager masse fine egenproduserte kunstprodukter.

7.4 Progresjon

I barnehagen får barn opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom leken og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn. Alt etter modning, alder og barnas egne ønsker. Opplevelser, aktiviteter og utfordringer øker ofte i takt med alderen. Antall år et barn går i barnehagen før skolestart kan variere, likevel er det naturlig å tenke at noen aktiviteter skal tilpasses og kanskje også forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Dermed kan barnehagen skape en naturlig progresjon i

aktivitetene og bidra til utfordringer for barna slik at de har noe å strekke seg etter. I våre pedagogiske planer har vi satt opp mål for de forskjellige områdene i rammeplanen.

7.5 Barns medvirkning

Både FN's barnekonvensjon, Barnehageloven (§3), Rammeplanen (kap 1.5) og Stadig bedre (kvalitetsplanen for Stavangerbarnehagene) snakker om barns medvirkning og barnet som medskaper. Barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn på den daglige virksomhet, de har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og dets meninger skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

I personalgruppen har vi diskutert hva vi skal forstå med *medvirkning.* Og vi har diskutert om det er forskjell på begrepene *medvirkning* og *medbestemmelse.* Hvilken tolking skal ligge til grunn for å oppfylle lovens intensjoner?

Det finnes mange eksempler der barna har gode muligheter til *medbestemmelse*; de velger hva de vil leke med, de deltar i planlegging av spesielle aktiviteter, samling, de er med å bestemmer hvilke bøker som skal lånes på biblioteket, barnemøte.

Når det gjelder begrepet med*virkning*? Da tenker vi at vi voksne gjør valg og avgjørelser ut i fra det vi vet og ser barna har behov for og ønsker. Barn gir uttrykk for hva de liker og ikke liker, både verbalt og non-verbalt. Mange hos oss har ikke utviklet det muntlige språket godt nok til å nyttiggjøre seg det som kommunikasjonskanal. Ett barn har hundre språk, sier en boktittel. Vi voksne må lære å lese og tolke kroppsspråk og andre signaler barna gir. Vi må se sporene barna setter.

Gjennom observasjoner av enkeltbarnet og barnet i samspill med andre, kan vi også lese mye om barnets trivsel og utvikling. Og med det som utgangspunkt kan vi kartlegge hva barnet har behov for av utfordringer og støtte.
Medvirkning kan også forstås som at barnets uttrykk blir lyttet til og forstått. Vi voksne må lære oss og ikke gripe inn før vi har forsøkt å forstå hva barnet ønsker.
Det er fort gjort å handle ut i fra det vi ser akkurat i øyeblikket, og ikke tenke over hva som kan ligge bak eller hva som kan være barnets mål – bevisst eller ubevisst. Her skal det være sagt at det selvfølgelig oppstår situasjoner der det må gripes inn umiddelbart.

7.6 Organisering av hverdagen på avdelingene

<u>Sommerfuglene og Marihønene:</u>
Avdelinger for barn i alderen 0-2,5 år.
På småbarnsavdelingene har vi faste rutiner gjennom hverdagen. Det er viktig for de små barna, og det skaper trygghet med forutsigbarhet. Vi legger samlingsstunder og aktiviteter opp etter deres mestringsnivå, men gir de også oppnåelige utfordringer slik at de har noe å strekke seg etter. Bruker mye sang og musikk, bilder, konkreter, bevegelsessanger, vi setter ord på ting vi ser og gjør. Vi jobber mye på 'barnas nivå', altså foregår mye av dagens aktiviteter på gulvet. Vi er godt bemannet og har mulighet til å gå på litt andre turer for de som trenger

ekstra utfordringer, f. eks har de gått med en voksen sammen med de store avdelingene til Turnhallen. Barna får tilfredsstilt sine individuelle behov som f. eks sove til forskjellige tider.

Ekornene:
Avdeling for barn i alderen 2-4 år.
Vi har fast turdag for helegruppen på mandager. Tirsdager og fredag har vi lek i barnehagen. Onsdag deler vi barnegruppen i 4 og har språkgrupper. Torsdag har vi samling med lesestund.

Froskene:
Avdeling for barn i alderen 4-6 år.
Dette er gruppa for de eldste barna. Gruppen er delt i Førskolegruppa og Miniklubben. Førskolen har faste turdager for hele gruppen på mandag og onsdager, tirsdag og fredag deler vi gruppen i 3 for å jobbe i små språkgrupper. Torsdag har vi førskoledag hvor vi jobber med skoleforberedende aktiviteter.
Miniklubb har fast turdag på mandager, tirsdag og onsdag jobber de i små språkgrupper, torsdag har de forming og fredag er barna med og bestemmer dagens innhold.

Vi viser til heftet Praktisk informasjon for å lese mer om faste aktiviteter som vi har i løpet av året. Det ligger ute på hjemmesiden www.muldvarpen.barnehage.no

7.7 Inkludering og likeverd

Inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag. Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/språk og familiebakgrunn. Rammeplanen er tydelig på at barnehagen skal være en inkluderende felleskap med plass til det enkelte barn. Personalet har ansvar for at alle barn får oppleve at de selv og alle i gruppen, er betydningsfulle personer.
I vår barnehage ønsker vi å formidle grunnleggende verdier som felleskap, omsorg og medansvar. I tillegg ønsker vi å representere verdier som bygger opp om respekt for menneskeverd og rett til å være forskjellige.
Likeverd, likestilling og toleranse er sentrale samfunnsverdier som legges til grunn for omsorg, lek og læring i barnehagen. I vår barnehager skal jenter og gutter ha like muligheter til å bli sett og hørt.

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold. Inkludering betyr at man må endre helheten, slik at alle finner en plass. Miljøet må tilpasse seg barnet, ikke motsatt. Inkludering er en kontinuerlig prosess, som man aldri blir ferdig med. Barn skal inkluderes – ikke bare være plassert i barnehagen.

7.8 Likestilling

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagen pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Gutter og jenter skal ha like muligheter

til å bli sett, hørt og oppmuntre til å delta i aktiviteter i barnehagen. Barnehagens materiell og utstyr stimulerer til allsidig lek.

Her kreves en reflektert holdning til kjønnsroller. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan opparbeide mot og selvtillit til å være seg selv og velge fritt fra hvem de er, mer enn de forventninger som ligger i kjønnsrollene.

7.9.1 Barn med særskilte behov, nedsatt funksjonsevne.

Vi bruker kartleggingsskjemaet 'Alle med' på hvert enkelt barn, på denne måten kartlegges barnets utvikling. Dersom det er områder som vi må jobbe mer med har vi andre kartleggingsverktøy som fanger opp de forskjellige områdene av utviklingen. På den måten kan vi gi dem den hjelpen de eventuelt trenger. Vi har samtale med foreldre/foresatte slik at vi kan få til et godt samarbeid. Om nødvendig tar vi kontakt med PPT, fysioterapeut og andre instanser for å få den nødvendige hjelpen som en skulle trenge.

7.9.2 Barn med minoritetsspråklig bakgrunn

Som vi tidligere har skrevet er vi opptatt av å formidle mangfoldet. Dette gjelder også i forhold til andre kulturer/ minoriteter. Vi ønsker å inkludere dem i vårt fellesskap. Vi vil lære dem vår kultur å kjenne og være mottakelig for å lære om det landet de kommer fra og deres kultur. Vi må være tydelige og klare. Vi bruker mye sang, rim og eventyr i løpet av uka. Det blir ofte brukt sangkort, konkreter (figurer) til å formidle eventyr og kan også bruke piktogrammer for å forklare. Skulle det være behov for tolk benytter vi oss av det. Vi samarbeider med Johannes Læringssenter og får inn en morsmålslærer dersom det skulle være behov.

7.10 Sammenheng barnehage-skole

Det skal legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen, og oppleve at det er en god sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen skal, i samarbeid med skolen legge til rette for at dette skjer. Dersom det er behov for spesiell tilrettelegging for enkeltbarn, skal dette skje i nærhet med hjemmet. Stavanger kommune har utarbeidet Plan for sammenheng barnehage-skole, med tiltak for både barnehagen og skolen. Det er utarbeidet et felles skjema for overføring av informasjon fra barnehage til skole.

Det er stas å være eldst og størst i barnehagen. Det gir status og fordeler, men medfører også større krav og forventninger til mestring og selvstendighet.

I 1.klasse blir "de store" plutselig "de små" igjen. Vi vet at skoledagen blir lettere for barna når de mestrer en del ting, og skal gjøre vårt for at overgangen blir best mulig. Samtidig gjelder også det i skolen, at det er foreldrene som er hovedansvarlige for sine barn.

Det er satt opp førskole grupper som samles faste tider i uken for førskoletrening. Der fokuserer vi på bokstaver og tall, matematiske begrep og språkforståelse. Vi starter med gruppen i september. Vi ser at de eldste barna trenger og liker nye utfordringer. Førskolegruppen har også høytlesning på programmet, dette fremmer språket og konsentrasjonsevnen.

8. EVALUERING – VURDERING

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som har rutiner og metoder for å sikre at man hele tiden lærer av egen praksis. Gjennom dokumentasjon kan vi gi foreldre, lokalmiljøet og barnehagemyndighetene informasjon om vår virksomhet som gir mulighet til å fornye og forbedre barnehagen. Vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen. Et etisk perspektiv må legges til grunn når barnehagen dokumenterer barns lek og læring.

I følge rammeplanen skal barnehagens vurderingsprosess nedfelles i årsplanen (kap. 4.3). I stikkordsform skal prosessen omfatte hva, hvorfor, av hvem, hvordan og når vurdere.

I vurderingen av arbeidet vårt, baserer vi oss hovedsakelig på to grupper informanter; brukerne og oss selv.

Brukerne er både barn og foreldre. Gjennom observasjoner og samtaler med barn og foreldre, danner vi oss et bilde av barnets trivsel og utvikling. Foreldre har mulighet til å gi tilbakemelding til oss gjennom halvårlige foreldresamtaler, daglig kontakt, gjennom styret og utvalg, og ved å besvare den årlige brukerundersøkelsen for alle foreldre i Stavangerbarnehagene.

Det interne evalueringsarbeidet finner sted kontinuerlig. Hver høst og vår sammenfatter vi observasjoner av barna, og presenterer dem i foreldresamtalene. På personalmøtene, ca. en gang i måneden, deler vi erfaringer og diskuterer hendelser og situasjoner som angår alle. Vi har god erfaring med å ta opp saker i form av spørsmålsstillingen, ”Hvordan forholder vi oss til?”.

Hva er målet med å evaluere og vurdere? For hvem skal vi evaluere og vurdere? Dette spør vi oss selv om til stadighet. Vi vil selvfølgelig bli bedre og utvikle oss selv, det pedagogiske tilbudet og organisasjonen. De ulike aktørene vil ha ulike behov/krav også når det gjelder denne delen av arbeidet i barnehagen. Foreldres og barns tilbakemeldinger betyr svært mye for oss. Ros løfter oss opp, og kritiske spørsmål får oss til å reflektere over egen praksis og begrunnelsene som ligger bak.

Vi håper at våre verdier også skal kunne gjenkjennes i vurderingsarbeidet.

Personalet har mulighet til å gi tilbakemelding til arbeidsgiver ved direkte kontakt, eller via årlige medarbeidersamtaler.

Nedenfor framstiller vi skjematisk hvordan evalueringsarbeidet for noen utvalgte områder blir gjennomført.

PLAN FOR EVALUERINGSARBEIDET

«SAMMEN SKAPER VI MESTRING OG TRYGGHET»

HVA	HVORFOR	HVORDAN	NÅR	HVEM
BARN Utvikling, læring - enkeltvis - gruppen	- Observere hvert barn i fht forventa utvikling - Fange opp de som trenger ekstra støtte, og sette inn tiltak	- Bruke ferdig observasjonsmateriell; Alle med, TRAS, MIO + egne - Diskusjoner/veiledn. - Samtaler med foreldre	- Fortløpende på avd. - Avd.møter ukentlig - Ped.ledermøter ukentlig - Foreldresamtaler høst/vår	- Avd.personalet - Foreldre - Styrer
BARN Omsorg	- Barna bli trygge på voksne og andre barn - Sikre at alle barn får like god omsorg - at alle barn blir sett - at alle barn blir hørt	- Observasjoner av trivsel - Plan for bytte av avd. - Fargekodekart - Samtale med foreldre - Medarbeidersamtale	- Fortløpende på avd. - Foreldresamtaler høst/vår - Medarb.samtaler høst/vår - Besøks-/tilvenningsdager	- Ped.leder og avd.personalet - Styrer
PEDAGOGISK TILBUD Fokusområder: Kropp, bevegelse og helse	- Sikre at vi jobber i tråd med Rammeplanen (RP) - gå mer i dybden på tema - utvikling og progresjon	- Kompetanseheving personalet - Progresjonsplan - turer - Dokumentere	- Fortløpende på avd.møter, leder- og assistentmøter - personalmøter - kurs	- Ped.ledere - Styrer - Alle
FORELDRESAM-ARBEID. Er foreldrene fornøyde med tilbudet vi gir?	- Foreldre skal ha visshet om at vi gir et godt tilbud - Foreldre skal oppleve at vi imøtekommer dem på deres behov. Foreldrene skal være trygge	- Foreldremøte - Foreldresamtaler - Daglig kontakt - Brukerundersøkelse - Samarbeidsutvalg	- Oppstart høst - Daglig - Avd./ledermøter - Samtaler høst/vår - Årlig	- Styrer - Ped.ledere - Alle - SU
PERSONALARBEID Trivsel - psykososialt - fysisk	- Ansatte som trives gjør en bedre jobb - arbeidsmiljøet Holde sykefraværet nede	- Medarbeidersamtaler - Trivselstiltak; - sos.arr etter arb.tid - studie tur	- Samtaler med nærmeste leder min.x2/år - Samtale med styrer x1/år	- Styrer - Ped.leder - Alle - Trivselskomite - Eierstyret
PERSONALARBEID Jobbutførelse - følge stillingsinstruks + verdier - voksenrollen	- Sikre kvalitet i arbeidet - Gi best mulig tilbud til barn og foreldre - Sikre mest mulig lik praksis	- Evaluere arbeid jfr stillingsinstruks og RP - Lederrapportering - Tema for personalmøter og planleggingsdag	- Lederrapportering annen hver uke -Medarbeider-samtaler - Planl.dag høst - Ledermøter	- Styrer/ Ped.leder - Alle

8.1 Evaluering av fjoråret. Fokus for inneværende år.

"Hva er vi *spesielt* gode på?"

- Trygghet og trivsel. Vi får både barn og foreldre til å føle stor grad av trygghet.
- Se ungene. Vi har god voksentetthet. Svært lite sykefravær. Dette gir trygghet både for store og små. Barn som henvender seg til de voksne får en respons og blir ikke oversett/avvist.
- Skoleforberedende aktiviteter for de eldste.
- Utflukter som gir opplevelser for alle
- Benytte aktivitetstilbudene i nærmiljøet; museer, konserter, turnhallen, bedriftsbesøk, bibliotek m.m.
- Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse språket.

Arbeidet med kropp, bevegelse, mat og helse er godt implementert i hverdagen. Personalet er blitt mer bevisst sin rolle og har blitt tryggere på fagområdet men implementering tar tid og må jobbes med kontinuerlig.
Språkstimulering er en av de aller viktigste oppgavene våre i barnehagen. Vi er kommet gang med det systematiske arbeidet med språk grupper. Vi er med i språk tiltaket til Stavanger kommune og får god veiledning fra språkpedagog. Vi benytter vi oss av "Tras" og "alle med" skjema som hjelpemidler.

9. PRAKTISK INFORMASJON

Søknad: om barnehageplass skjer via Stavanger kommunes nettsider. Alle barnehagene er med i samordna opptak. Gå inn på www.stavanger.kommune.no -> barnehager. Søknad om bytte av barnehage gjøres også elektronisk. Det vises for øvrig til barnehagens vedtekter for ytterligere informasjon.

Oppsigelse: av plass leveres til styrer. Det er generelt 3 måneders oppsigelsestid. Se ellers regler for oppsigelse i Vedtektene.

Åpningstid: er fra 07.00-16.30. Vi stenger klokken 12.00 jul- og nyttårsaften, se for øvrig vedtektene. Vi holder stengt bevegelige helligdager, samt 5 planleggingsdager i året. Onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl.12.00.

Oppholdstid: Barn i full plass kan benytte hele åpningstiden, hele året.

"Bot" ved henting av barn etter stengetid: Ved for sent henting av barn, får foreldre etter 2.gangs forsinkelse i samme barnehageår, en advarsel. Ved 3. gangs forsinkelse påløper en bot på kr.300,-. Botens størrelse øker med kr.100,- for hver for sent henting utover dette.

Ferie: For barn; Alle barn skal ha min 4 uker ferie i løpet av et år. Min 3 uker skal legges i perioden medio juni – medio august. 3 uker må være sammenhengende. Ferieuker kan ikke splittes opp i langweekender, men dersom barnet har fri mellom jul og nyttår og mandag-onsdag før påske, regnes dette til sammen som 1 uke. Før ferier innhenter vi skriftlig

påmelding. Med dette som utgangspunkt, planlegger vi bemanningen for ferien. Det er dermed en stor fordel at påmeldingen er så korrekt som mulig.

Dugnadsplikt: Samarbeidsutvalget arrangerer dugnad. Alle andelseiere skal ha 10 timer dugnad i løpet av barnehage året. Dette i samsvar med barnehagens vedtekter.

9.1 Samarbeidspartnere

Helsestasjon

Helsestasjonen driver forebyggende og helsefremmende arbeid for å trygge oppvekst vilkår til barn og unge. Helsestasjonen og barnehagen har et samarbeid i forhold til barn som har særskilt behov for pedagogisk tilbud.

Psykososialt team

Psykososialt team består av lege, pedagogisk psykologisk tjeneste, barnevernet, helsesøster, barnepsykolog og familievernkontoret. Her kan barnehagen få vurdert saker og ta opp ulike problemstillinger. Dette gjelder både saker knyttet til enkelt barn og råd om eventuell oppfølging.

Barnevernet
Barnevernets sin oppgave er å sikre at barn som lever under forhold som kan skade helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT)
PPT kan gi vurderinger og legge til rette for tiltak for det enkelte barn når foreldre eller barnehage mener at et barn ikke utvikler seg eller lærer som forventet. Dette er også en instans som kan gi råd og veiledning til barnehagen i disse tilfeller, og tilråde spesialpedagogisk hjelp. Foreldre skal gi sitt samtykke til barnehagen ved et eventuelt samarbeid med PPT.

Skolen
”Fra eldst til yngst” et samarbeid mellom barnehage og skole. Se side 14 for mer informasjon.

Johannes Læringssenter
Her får vi hjelp til de minoritetsspråklige barna, morsmålslærer.

9.2 Viktig kontaktinformasjon

Muldvarpen Barnehage:	Hjemmeside: www.muldvarpen.barnehage.no Daglig leder/styrer: Wenche Skimmeland Thommassen Mob: 922 59 373
Stavanger kommune, Oppvekstservice:	Tlf: 04005 (sentralbord)
PBL:	Hjemmeside: www.pbl.no Nyhetssider: www.barnehage.no

Eierstyret 2014-2015

Leder:	Annette Håland Veka
Styrerepresentanter:	Mari Ulveseth Hill Bjørn Kydland Erik Hartvigsen Tor Øyvind Grov
Ansattes representant:	Elin Vidringstad

Samarbeidsutvalget 2017 -2018

Foresatte

Gyda Bloch Thoresen
Hanne Elisabeth Bowitz
Marianne Wiig
Samah Riahi
Silvana Maglio Caledron
Emma Svan

9.3 Ansatte

Daglig Leder: Wenche Skimmeland Thommassen

Verneombud / HMS: Eva Møllegaard Mikkelsen

Sommerfuglene:

Pedagogisk leder: Monica Aske

Assistent: Silvana Maglio Calderon

Assistent : Magdalena Koaczewask

Marihønene:

Pedagogisk leder: Christian Kramer

Assistent: Samah Riahi
Barne- og ungd.arbeider: Anne Grete Strøm

Froskene:

Pedagogisk leder: Elin Vidringstad
Eva M Mikkelsen

Barne- og ungd. Arbeider: Kjetel Olav Foss
Emma Svan

Assistenter: Silje Lindland
Åge Ingebretsen

Ekornene:

Pedagogisk leder: Duyen Tran

Omsorgsarbeider: Maiken Eie

Assistenter: Siv Bente Vier

Malin Therese Ødegård

Permisjon: Cecilie Viste Stjern